

Ośrodek Szkoleń Specjalistycznych SG im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna

<https://oss.strazgraniczna.pl/oss/aktualnosci/36888,W-Dniu-Kobiet-o-prawach-kobiet.html>
03.07.2024, 06:18

Strona znajduje się w archiwum.

W Dniu Kobiet o prawach kobiet

Anna Chmura
06.03.2020

Dzień Kobiet oprócz sposobności do złożenia paniom życzeń, podarowania kwiatów czy słodyczy może być także okazją do refleksji na temat faktycznej równości płci we współczesnym świecie. Wydawać by się mogło, że czasy rewolucyjnych czynów sufrażystek dawno minęły, że zdobycze związane z prawami m.in. biologicznymi, społecznymi, obywatelskimi i politycznymi, które wywalczyły dla kobiet ich odważne przodkinie w XIX i XX wieku są osiągnięciem trwałym i niezaprzeczalnym. Niestety tak nie jest.

Ostatnie badania Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju wykazały, że ok. 90 procent ludzi na całym świecie uważa dyskryminację kobiet za uzasadnioną i przejawia uprzedzenia w stosunku do kobiet. Sądzą tak nie tylko mężczyźni.

Na całym świecie kobiety są w gorszej sytuacji niż mężczyźni - tylko dlatego, że są kobietami. Rzeczywistość kobiet pochodzących dodatkowo z grup mniej uprzywilejowanych - kobiet ubogich, starszych, z niepełnosprawnościami, migrantek czy uchodźczyń, często jest tragiczna.

Ale także w - wydawałoby się - rozwiniętych i demokratycznych krajach - w dziedzinie ochrony praw kobiet i zapewnienia im równego dostępu do tych praw - pozostaje wiele do zrobienia.

Setki lat dyskryminacji i głęboko zakorzonego patriarchy, umocnianego kulturowo i religijnie, stworzyło ogromną przepaść między płciami, która do dziś odzwierciedla się w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym świata i poszczególnych państw.

Dzieje się tak m.in. dlatego, że nierówność płci jest kwestią władzy. Kobiety w wielu miejscach świata są ciągle wykluczane z zajmowania najwyższych stanowisk czy

zdobywania najwyższych nagród i zaszczytów (lub jest to znacznie utrudnione) - i mówimy tu o krajach wysoko rozwiniętych.

Warto pamiętać o tym, że w wielu miejscach świata z powodu płci kobiety i dziewczynki są często w ogóle pozbawiane prawa do nauki, do opieki zdrowotnej, nawet do pożywienia (chłopcy i mężczyźni mają pierwszeństwo jedzenia, kobiety i dziewczynki muszą zadowolić się tym, co pozostanie). Kobiety na całym świecie w dalszym ciągu traktowane są przedmiotowo, często jako obiekt opresji seksualnej i ekonomicznej. W wielu miejscach świata kilkunastoletnie dziewczynki są wydawane za mąż i rodzą dzieci.

Tragiczna jest sytuacja kobiet funkcjonujących w sytuacji wojen i konfliktów zbrojnych dewastujących świat, w sytuacji konieczności ucieczki, uchodźstwa, migracji, gdy kobieta odpowiedzialna jest za siebie i często za pozostające pod jej opieką dzieci i seniorów, gdy narażona jest na przemoc, również seksualną, pozbawiona ochrony prawnej, medycznej, każdej.

Różnice w poziomie wykształcenia (na korzyść kobiet) i w poziomie zarobków i zaszczytów (na korzyść mężczyzn) są światowym „standardem” od wielu lat. Światowe dane pokazują, że gdy kobieta zarabia 77 centów - mężczyzna w tym samym czasie zarabia dolara.

Badanie Światowego Forum Ekonomicznego pokazuje, że zajmie nam 257 lat, jeśli w dotychczasowym tempie będziemy łączyć tę lukę. Według szacunków, gdyby wszystkie państwa zlikwidowały dyskryminację ze względu na płeć oraz zagwarantowały kobietom większy dostęp do edukacji i rynku pracy, światowe PKB wzrosłoby w ciągu następnej dekady o 6 bilionów (6 tys. miliardów) dolarów.

Od wieków kobiety i dziewczęta borykają się z mizoginią i wymazywaniem lub umniejszaniem ich osiągnięć. Kobiety liderki i przywódczynie są dużo surowiej oceniane niż mężczyźni na tych samych stanowiskach. Chętnie się kobiety ośmieszają twierdząc, że są histeryczkami, działają pod wpływem hormonów, są zbyt emocjonalne. Gdy próbują bronić się przed poniżającymi żartami lub zachowaniami - oskarżane są o brak poczucia humoru i przesadę. Są rutynowo oceniane na podstawie wyglądu, poddawane niezliczonym mitom i tabu, dotyczącym biologicznych funkcji ich ciała, każdego dnia mają do czynienia z seksizmem i protekcyjnalizmem i - dodatkowo - ze zjawiskiem obwiniania ich w sytuacji, gdy padną ofiarą nadużyć (głównie seksualnych).

Najnowszy raport Biura Analiz Parlamentu Europejskiego wykazał, że ponad połowa mieszkających w Unii Europejskiej kobiet po ukończeniu 15 roku życia była molestowana seksualnie co najmniej jeden raz, a co dwudziesta pytana padła ofiarą gwałtu. Oczywiście - nie tylko kobiety padają ofiarami nadużyć seksualnych, ale kobiety - najczęściej. Wyniki badań światowych mówią, że odsetek kobiet, które padły ofiarą przemocy seksualnej to ok. 40 procent. To przerażająco dużo. Do wielu aktów przemocy dochodzi w czterech ścianach domów.

W Polsce wg danych dotyczących procedury tzw. niebieskiej karty ofiarami przemocy domowej pada ok. 100 tysięcy osób rocznie, 70 procent ofiar to kobiety, 20 procent ofiar to dzieci. Wg raportu prof. Guszczynskiej z Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości - w Polsce ponad 2 tysiące kobiet dziennie pada ofiarą przemocy, ok. 30 tysięcy rocznie pada ofiarą różnych form przemocy seksualnej, co 15 sekund jakaś kobieta jest bita lub szarpana.

Zjawiska te mają ogromny wpływ na nas wszystkich i w szerszym kontekście na rozwój społeczny.

W ubiegłym roku w badaniu Indeksu Równości Płci przygotowanym przez European Institute for Gender Equality – instytucję badawczą współpracującą z UE, która monitoruje równość płci w krajach unijnych – Polska znalazła się na 24 miejscu – spośród 28 miejsc w Indeksie. Otrzymaliśmy 55,2 na 100 możliwych punktów, oznaczających zagwarantowanie przez państwo pełnej równości płci. Średnia europejska wynosi 67,4 pkt.

Stereotypy i uprzedzenia płciowe stanowią ogromną barierę w rozwiązywaniu wielu wyzwań i zagrożeń, z jakimi mamy współcześnie do czynienia.

Faktyczna, realna równość płci jest w dzisiejszym świecie koniecznością i odpowiedzią na wiele problemów społecznych, politycznych i gospodarczych świata. Równość płci to sposób na przededefiniowanie dotychczasowych, skompromitowanych przekonań i struktur władzy.

Niestety nierzadko dzisiaj określenia „feministka” używa się w negatywnym, niemal pogardliwym kontekście. Brzmi to jak ponury żart w świetle przytoczonych wyżej danych. Kobietom jest dziś za ciasno w przestarzałych gorsetach ograniczeń i tego co „wypada”, co „wolno”, co „powinny” – uszytych dla nich przez ludzi u władzy i przez panujące systemy.

Wg słów Sekretarza Generalnego ONZ – nadszedł czas, aby przestać próbować zmieniać kobiety, a zacząć zmieniać systemy, które uniemożliwiają im osiągnięcie pełnego potencjału.

Również w naszym otoczeniu – co pokazują wielowymiarowe badania społeczne, dotyczące kwestii równouprawnienia – pomimo, że od pierwszych wystąpień sufrażystek minęło już około 120 lat – jest jeszcze wiele do zrobienia w kwestii rzeczywistego szanowania kobiet i uwzględniania ich praw.

Dlatego z okazji Dnia Kobiet – oprócz kwiatów i słodyczy – życzymy sobie nawzajem – rzeczywistej, realnej zmiany w zakresie równouprawnienia, co jest możliwe do osiągnięcia tylko wówczas, gdy najpierw nastąpi zmiana mentalna, zmiana w sposobie myślenia o kobietach jako ludziach – zmiana w głowach i sercach zarówno mężczyzn jak i samych kobiet.

Oprac. ppłk SG Agata Chmura Segedyn

Pełnomocniczka Komendanta Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych SG ds. Ochrony Praw Człowieka i Równego Traktowania - na podstawie artykułu Sekretarza Generalnego ONZ Antonio Guterresa oraz podanych niżej źródeł:

<http://www.unic.un.org.pl/oionz/nierownosc-plci-a-kwestia-wladzy/3307>

https://pl.wikipedia.org/wiki/R%C3%B3wno%C5%9B%C4%87_p%C5%82ci

<https://gazetakrakowska.pl/rownosc-plci-w-polsce-czy-kobiety-i-mezczyzni-sa-tak-samo-traktowani-wyniki-badania/ar/c6-13946912>

<https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1457651,ue-ke-przedstawia-strategie-w-sprawie-rownouprawnienia-plci-i-walki-z-przemoca.html>

<https://www.un.org.pl/cel5>

<https://www.euractiv.pl/section/praca-i-polityka-spoieczna/news/polska-nisko-w-unijnym-rankingu-rownosci-plci/>

<https://www.wysokieobcasy.pl/wysokie-obcasy/7,163229,25337193,rownosc-plci-rosnie-choc-powoli-w-calej-europie-dwa-kraje.html>

<https://krytykapolityczna.pl/swiat/rownosc-plci-twarde-dane/>

<https://www.rmfm24.pl/fakty/swiat/news-raport-ponad-polowa-kobiet-w-unii-europejskiej-byla-molestow,nId,4364082>